

**Projekt**

z dnia 13 października 2025 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....  
RADY GMINY SMĘTOWO GRANICZNE**

z dnia 13 października 2025 r.

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Smętowo Graniczne na lata 2025-2027”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) w zw. z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) Rada Gminy w Smętowie Granicznym uchwala, co następuje:

**§ 1.** Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Smętowo Graniczne na lata 2025-2027” stanowiący załącznik do uchwały.

**§ 2.** Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Smętowo Graniczne.

**§ 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

## **Gminny program wspierania rodziny w Gminie Smętowo Graniczne na lata 2025- 2027**

### **I. WSTĘP**

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, stanowi jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną. Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzy o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażać swoje uczucia (lęk, obawa, zadowolenie, gniew) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracowników socjalnych, asystenta rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Na podstawie danych statystycznych za 2024 rok posiadanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smętowie Granicznym z siedzibą w Kościelnej Jani wynika, że rodziny korzystały z pomocy społecznej głównie z niżej wymienionych powodów: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Oprócz wyżej wymienionych, zagrożenie współczesnej rodziny stanowi przemoc. Pomoc w tym zakresie niesie powołany przez Wójta Gminy Smętowo Graniczne Zespół Interdyscyplinarny. Działa on od miesiąca września 2011 roku. W jego skład wchodzi przedstawiciele różnych instytucji, mogących realizować zadania w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie. Należą do niego pracownicy GOPS, członek Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawiciel placówki oświatowej, policjant, kurator sądowy, przedstawiciel służby zdrowia, przedstawiciel organizacji pozarządowych.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027 jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

### **II. UWARUNKOWANIA PRAWNE**

·Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.);

·Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r., poz. 1249);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 );
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Smętowo Graniczne na lata 2021-2026.

### III. DIAGNOZA

Diagnoza lokalna w zakresie zagrożeń mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, przedstawiona została w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smętowie Granicznym z siedzibą w Kościelnej Jani, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Starogardzie Gdańskim.

a.Na podstawie danych statystycznych GOPS , w 2024 r. najczęstszymi przyczynami dla których osoby i rodziny były objęte pomocą społeczną były jak niżej w tabeli:

| L.p. | Powód trudnej sytuacji życiowej                                                                                                    | Liczba rodzin |
|------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| 1.   | Ubóstwo                                                                                                                            | 50            |
| 2.   | Niepełnosprawność                                                                                                                  | 61            |
| 3.   | Długotrwała lub ciężka choroba                                                                                                     | 29            |
| 4.   | Bezrobocie                                                                                                                         | 42            |
| 5.   | Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem:<br>w tym :<br>- rodziny wielodzietne | 17<br><br>1   |
| 6.   | Potrzeba ochrony macierzyństwa                                                                                                     | 8             |
| 7.   | Potrzeba ochrony macierzyństwa<br>w tym: potrzeba ochrony wielodzietności                                                          | 8             |
| 8.   | Bezdomność                                                                                                                         | 4             |

b.Z diagnozy prowadzonej przez pracowników podczas prowadzenia pracy socjalnej w ogólnej liczbie 138 wynika, że z powodu problemów opiekuńczo — wychowawczych, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 62 rodzinom

c.W roku 2012 został zatrudniony przez GOPS asystent rodziny, który pracuje w rodzinach z problemem opiekuńczo-wychowawczym. Instytucja asystenta rodziny stanowi znaczące wsparcie dla rodzin, z uwagi na częste wizyty w środowisku i rozwiązywanie problemów na bieżąco.

d.Zespół Interdyscyplinarny powstał we wrześniu 2011 r.

e.Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starogardzie Gdańskim podaje, że w 2024 r. dzieci z terenu Gminy Smętowo Gr. przebywały w :

- a) rodzinach zastępczych — 8
- b) placówkach opiekuńczo — wychowawczych — 0.

### IV. ZASOBY GMINY SMĘTOWO GRANICZNE:

1. Zasoby ludzkie — specjaliści: prawnik, psycholog, terapeuta uzależnień.
2. Zasoby instytucjonalne:
  - a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smętowie Granicznym z siedzibą w Kościelnej Jani,
  - b) Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Smętowie Granicznym,
  - c) Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
  - d) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - e) Punkt konsultacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościelnej Jani,
  - f) Posterunek Policji w Skórczu,

- g) Szkoły, przedszkole, oddziały przedszkolne przy szkołach oraz żłobek funkcjonujące na terenie Gminy Smętowo Graniczne,
- h) Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny.

#### **V. DEFICYTY GMINY SMĘTOWO GRANICZNE:**

1. Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych,
2. Ubóstwo,
3. Niechęć współpracy rodziny do przezwyciężania trudności w prawidłowym funkcjonowaniu.
4. Dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia

#### **VI. CELE:**

1. Cel główny - stworzenie zintegrowanego systemu wspierania rodzin.
2. Cele szczegółowe :

a) Pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej poprzez realizowanie niżej wymienionych zadań:

| Lp. | Zadanie                                                                                                | Wskaźnik realizacji zadania/<br>realizatorzy                                                                                                                                                                                         |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.  | Prowadzenie pracy socjalnej przez pracownika socjalnego, z uwzględnieniem kontraktu socjalnego         | Liczba prac socjalnych w tym kontraktów socjalnych/GOPS                                                                                                                                                                              |
| 2.  | Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo, poprzez wsparcie asystenta rodziny                             | Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny/ GOPS                                                                                                                                                                             |
| 3.  | Budowa systemu wsparcia poprzez wprowadzenie rodzin wspierających                                      | Liczba rodzin wspierających/GOPS                                                                                                                                                                                                     |
| 4.  | Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami oraz motywowanie do leczenia i terapii              | Liczba monitorowanych rodzin/ GOPS i GKRPA                                                                                                                                                                                           |
| 5.  | Kierowanie na konsultacje do terapeuty uzależnień w ramach realizacji zadań GKRPA                      | Liczba udzielonych porad/GKRPA                                                                                                                                                                                                       |
| 6.  | Objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży                                                                 | -Liczba dzieci objętych dożywianiem/<br>GOPS<br>-Liczba rodzin objętych pomocą żywnościową z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2021- 2027 współfinansowego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, Caritasu |
| 7.  | Objęcie dzieci pomocą w formie uczęszczania do świetlic wiejskich                                      | Liczba dzieci, które skorzystały z zajęć w świetlicach wiejskich                                                                                                                                                                     |
| 8.  | Koordinacja działań pracownika socjalnego z pedagogiem szkolnym, w kierunku pomocy zagrożonemu dziecku | GOPS i Szkoły                                                                                                                                                                                                                        |

- b) Zapewnienie opieki zastępczej dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców, poprzez :
- 1) Umieszczenie na czas kryzysu rodziny, dziecka w pieczy zastępczej, adekwatnie do sytuacji rodzinnej,
  - 2) Tworzenie warunków do reintegracji rodziny — powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

#### **VII. REALIZATOR PROGRAMU:**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smętowie Granicznym z siedzibą w Kościelnej Jani, dla którego partnerami są:

1. Urząd Gminy Smętowo Graniczne

2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Zespół Interdyscyplinarny,
4. Placówki oświatowe,
5. Posterunek Policji,
6. Organizacje pozarządowe.
7. Sąd Rejonowy w Starogardzie Gdańskim – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich – kuratorzy sądowi,
8. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Starogardzie Gdańskim,
9. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starogardzie Gdańskim,
10. Powiatowy Urząd Pracy w Starogardzie Gdańskim,
11. Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień w Starogardzie Gdańskim.

### **VIII. OCZEKIWANE REZULTATY:**

1. Podniesienie poziomu profesjonalnych form pomocy rodzinie,
2. Skoordynowanie działań służb realizujących zadanie wspierania rodziny w środowisku,
3. Pozostawienie dzieci w rodzinie naturalnej,
4. Powrót dziecka do rodziny naturalnej.

### **IX. FINANSOWANIE PROGRAMU**

Źródło finansowania będą stanowić środki z:

1. Budżetu gminy,
2. Budżetu państwa ( dotacje, konkursy, programy rządowe)
3. Środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

### **X. MONITOROWANIE PROGRAMU**

1. Monitorowanie programu odbywać się będzie w oparciu o bieżący nadzór nad jego realizacją, przez Wójta Gminy Smętowo Graniczne.
2. Stały monitoring będzie prowadzony przez kierownika GOPS.
3. Sprawozdanie z wykonanych w danym roku zadań, przedkładane będzie Radzie Gminy Smętowo Graniczne przez Wójta Gminy Smętowo Graniczne w terminie do 31 marca każdego roku.

### **XI. PODSUMOWANIE**

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Smętowo Graniczne na lata 2025 - 2027 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

## **Uzasadnienie**

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m.in. opracowuje 3-letnie programy wspierania rodziny. Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych. Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Z uwagi na fakt, że Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 obowiązuje do dnia 31 grudnia 2024 r., istnieje konieczność przyjęcia kolejnego Programu na lata 2025-2027.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.